

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatvs De Censvris Romano Pontifici Reservatis

Ugolinus, Bartholomaeus

Venetijs, 1609

De explicatione horum verborum Excommunicamus, & Anathematizamus,
quæ habentur in singulis capitibus secundæ partis. Cap. XVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61365](#)

hac igitur quæstione sic concludendum censeo, ad alia transfeamus.

De explicatione horum verborum *Excommunicamus, & Anathematizamus, quæ habentur in singulis capitibus secundæ partis. Cap. XVI.*

S V M M A.

1 *Excommunicamus, & Anathematizamus diuersa sunt.*

2 *Excoicamus.* *Anathema* *quid significant* *quoad Bullam hanc vizimus.*

3 *Minor excommunicatio quid operatur.*

4 *Maior excommunicatio quid operatur.*

5 *Anathema significat quid detestabile.*

6 *Anathematizare significat detestari.*

Decimasexta quæstio est, an ea verba, quæ in singulis capitulois secundæ partis habentur. *Excommunicamus, & Anathematizamus* idem significant, & inter se differant, duo igitur hic consideranda sunt. Primum, an diuersa sint, id est diuersa significant? Alterum, esto diuersa sint, quid singula sint, ac significent.

I Quoad primum igitur dico diuersa esse inter se, tum quod diuerso nomine nominantur, ergo non idem. argumen. l. si idem, C.

de codicilli. tum quod copula. Et quæ ponitur inter ipsa, inter diuersa poni solet, ut ait Glo. communiter recept. in Rubr. ff. de iur. & fact. ignor. Postremo probatur id in capitul. cum non ab homine. de iudic. vbi iuberetur clericum incorrigibilem prius excommunicari, deinde anathematis mucrone feriri, ergo diuersa sunt, at quæ sic sensit Nauarr. in Commentario de datis, & promissis pro iustitia, vel gratia obtinen. numero 20.

2 Quoad alterum † quid significant DD. concludunt, vt inquit Nauar. ibid. per verb. *Excommunicamus*, minorem excommunicationem ferri, per verbum *Anathematizamus*, maiorem excommunicationem promulgari, & hoc obicit. c. cum non ab homine. de iudic. Horum sententia hic nullo modo mihi quadrat, nam, ex quo eodem tempore & maior & minor excoicatio fertur, quid minor operabitur, cum per anathema & id efficiatur, quod minor excommunicatio efficit? † nam minor excommunicatio sacramentorum communione tantum priuat, † maior vero & sacramentorum, & christianorum communione, vt habetur in capitul. fin. de cler. excommunic. min. & in capitul. penult. de sentent. excommunic. Nec obicit capitul. cum non ab homine, nam ibi diuerso tempore minor excommunicatio fertur, & idcirco operatur, ibi enim

enim Romanus Pontif. docens quomodo agendum sit contra clericum incorrigibilem, iubet ut prius minori excommunicatione afficiatur, deinde nisi se correxerit, maiori, ac demum ut iudici Ecclesiastico tradatur, hic vero statim & excommunicatio, & anathema feruntur. Quid igitur concludendum?

Ego censeo per verbum excommunicamus, maiorem excommunicationem ferri, per verbum autem Anathematizamus, non censuram vilam, sed maledictionem, ac detestationem promulgari, & ob id perinde esse, ac si dictum esset excommunicamus, & Maledicimus, sive execratur, & Detestamur, &c. Primum probatur hinc, quia verbum excommunicare simpliciter prolatum maiorem excommunicationem significat, vt dicitur in capitul. penult. de sentent. excommunic. ergo hic maiorem excommunicationem significabit, ex quo simpliciter prolatum est, non autem minorum. ¶ Secundum hinc, quoniam verbum Anathema significat quid detestabile, & execrabile, ¶ & ob id verbum Anathematizare significat Detestari, & execrari, vt probatur in capit. si is qui praes. 11. question. 3. & vt nos igitur abunde in capitul. fin. §. 1. numer. 2. Tab. 2. ubique vox sit Anathema, unde dicta, & quid significet, declarauimus, & in Tab. 1. capitul. 2. §. 10. numer. 2.

miss

& Couar. in capitu. alma. pars. 1. §. 8. num. 6. uersi. Et receptum est, solemnem maledictionem, quae fit per execrationes publicas aduersus excommunicatum, quod fit, ut anathema propriè excommunicationem maiorem præmitat. Ecce hic vir doctissimus sentit aperte id, quod diximus, verbum Anathematizare, execrationem, ac detestationem significare. Immo addit post excommunicationem sequi, quod perpetuo in hac Bulla servatum est. Verba igitur hæc sic interpretabimur, excommunicamus scilicet maiori excommunicatione, & Anathematizamus, id est Execramur, seu detestamur, maledicimusve. Quæ interpretatio hinc etiam plurimum comprobatur, quod grauitati delictorum, de quibus per Bullam agitur, optimè respondet, vt scilicet, qui delicia hæc commisserint, non solum extra Ecclesiam ejciantur, quod fit excommunicatione maiori, verumetiam & maledicti sint, quod non semper contingit excommunicatione. argumen. capitul. a nobis. 2. de sentent. excommunicat. cum simil. ita igitur in hac re sentit, & sententiam hanc verissimam concludo. Sed de quæstione hac satis, ad postremam veniamus.

De